

VÝROČNÍ ZPRÁVA

KEZ o.p.s.

za rok 2008

KEZ[®]

KONTROLA
EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ

Zpracoval: kolektiv pracovníků KEZ o.p.s.

KEZ o.p.s., PODĚBRADOVA 909, 537 01 CHRUDIM

březen 2009

Obsah

	strana
1. Úvod	3
2. Statutární orgán, struktura a činnosti organizace	3
2.1. Zakladatelé, správní rada, dozorčí rada, ředitel.....	3
2.2. Certifikační výbor.....	5
2.3. Struktura organizace.....	5
3. Přehled činností	6
3.1. Inspekční činnost.....	6
3.2. Certifikační činnost.....	6
4. Akreditace	6
4.1. Akreditace ČIA o.p.s.....	6
4.2. Akreditace u EU.....	6
5. Systém jakosti (SJ)	7
5.1. Přezkoumávání SJ.....	7
5.2. Opatření k nápravě, prevence.....	7
5.3. Politika a cíle jakosti KEZ o.p.s.....	7
6. Pracovníci	8
6.1. Vzdělávání a jeho zhodnocení	8
7. Mezinárodní a tuzemská spolupráce	9
7.1. SGS Austria – Rakouská kontrolní organizace.....	9
7.2. PRO-BIO.....	10
8. Výsledky činností	10
8.1. Plocha obhospodařovaná v ekologickém zemědělství.....	10
8.2. Počet podniků zařazených v EZ k 31.12.2008.....	11
8.3. Registrace výrobců a distributorů.....	11
8.4. Inspekce a certifikace bioproduktů a biopotravin.....	12
8.4.1. Inspekční činnost	12
8.4.2. Certifikační činnost	12
8.5. Sledování klamavého značení produktů a potravin	12
8.6. Řízení výjimek	12
8.7. Námitky, odvolání, stížnosti.....	13
8.8. Podněty KEZ o.p.s. k zahájení správního řízení MZe.....	13
8.9. Odběry vzorků a vyhodnocování analýz.....	13
9. Vývoz a dovoz bioproduktů a biopotravin	13
9.1. Vývoz.....	13
9.2. Dovoz.....	14
10. Další certifikační programy	14
11. Přehled o hospodaření v roce 2008	15
12. Závěr	17
13. Příloha (Certifikační schéma)	18

1. Úvod

V roce 2008 společnost KEZ o.p.s. (dále jen KEZ) prováděla svou činnost v souladu s předmětem podnikání, akreditacemi pro inspekční a certifikační orgán. Na základě smlouvy o kontrolní činnosti uzavřené s MZe byla hlavní aktivita KEZ spojena s vydáváním osvědčení o původu bioproduktů, biopotravin a ostatního bioproduktu. S touto činností úzce souvisí provádění kontrol u osob podnikajících v ekologickém zemědělství i provádění dalších odborných úkonů souvisejících s certifikací produktů. Výsledky těchto aktivit jsou detailně uvedeny v jednotlivých kapitolách Výroční zprávy.

2. Statutární orgány, organizační struktura a činnosti organizace

2.1. Zakladatelé KEZ o.p.s., správní rada, dozorčí rada, ředitel

KEZ o.p.s. je právnická osoba založená podle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech ze dne 28. září 1995. Společnost je zapsána do rejstříku obecně prospěšných společností dne 20. ledna 1999 u Krajského soudu v Hradci Králové oddíl O, vložka 29. KEZ vznikla za účelem zajištění nezávislé kontroly a certifikace producentů, zpracovatelů a obchodníků zařazených do systému ekologických zemědělství a jejich produktů. Podle § 29 zákona č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, je KEZ pověřenou osobou. Ministerstvo zemědělství ČR, na základě výsledků výběrového řízení, uzavřelo s KEZ smlouvu o kontrolní činnosti a dalších úkonech souvisejících s právní úpravou podle zákona č. 242/2000 Sb., pod č. 2067/01-7030/1 ze dne 12. 1.2001.

V průběhu roku 2008 nebyl změněn statut KEZ.

Statutárním orgánem KEZ je správní rada. Po uplynutí dvouletého funkčního období ukončili svou činnost ve správní radě dva členové. Na jejich místa byli zakladateli jmenováni dva noví členové.

Dozorčí rada je kontrolním orgánem KEZ dohlížejícím na činnost, zda je v souladu se zákony, zakládací smlouvou obecně prospěšné společnosti, statutem KEZ o.p.s., přezkoumává roční účetní uzávěrku a výroční zprávu.

Identifikační údaje společnosti:

Název: **KEZ o.p.s.**
Sídlo: **Poděbradova 909, 537 01 Chrudim**
Telefon: **469 622 249, 469 625 026**
Fax: **469 625 027**
e-mail: **kez@kez.cz**
IČ: **25916076**

Zakladatelé

- FOA - Nadační fond pro ekologické zemědělství, Kubátova 1/32, 102 00 Praha 10 – Hostivař, IČO 44794355,
- Svaz producentů a zpracovatelů biopotravin PRO-BIO, Nemocniční 53, 787 01 Šumperk, IČO 49561324,
- Spolek poradců v ekologickém zemědělství ČR, o.s., Kotlářská 53, 602 00 Brno, IČO 43961479.

Správní rada

Jméno: Ing. Kamil Toman – předseda správní rady

r.č.: 740408/4545

bydliště: Jasanova 1990, 253 01 Hostivice

funkční období od 31.5.2008 do 30.5.2011

Jméno: Ing. František Chlad

r.č.: 520909/015

bydliště: Smetanovo nám. 87, 570 01 Litomyšl

funkční období od 20.1.2008 do 19.1.2011

Jméno: Prof. Doc. Dr. Ing. Bořivoj Šarapatka, Csc.

r.č.: 590701/0637

bydliště: Pražská 17, 779 00 Olomouc

funkční období od 5.5.2006 do 4.5.2009

Jméno: František Winter

r.č.: 600417/0359

bydliště: Na Holbě čp. 49, 788 33 Hanušovice

funkční období od 20.1.2008 do 19.1.2011

Jméno: Prof. Ing. Magdalena Hrabánková, Csc.

r.č.: 415306/034

bydliště: Nad Šárkou 85/1357, 160 00 Praha 6

funkční období od 5.5.2006 do 4.5.2009

Jméno: Jakub Pavlovský

r.č.: 830514/2087

bydliště: A. Balcara 27, 370 05 České Budějovice

funkční období od 22.2.2007 do 21.2.2010

Dozorčí rada

Jméno: Ing. Stanislav Valášek

r.č.: 581213/0071

bydliště: Úhřetice 29, 538 32 Úhřetice

funkční období od 5.3.2007 do 4.3.2010

Jméno: Ing. Tomáš Medonos

r.č.: 761004/0988

bydliště: Pod Tvrzí 452, 250 70 Odolena Voda

funkční období od 20.1.2008 do 19.1.2011

Jméno: Ing. Renata Baslerová
r.č. 745708/5768
bydliště: Západní 1, 787 01 Šumperk
funkční období od 20.1.2008 do 19.1. 2011

Ředitel

Jméno: Ing. Milan Berka
r.č. 511105/094
bydliště: Bochenkova 23, 746 01 Opava
funkční období od 15.3.2006 do 14.3.2010

2.2. Certifikační výbor KEZ o.p.s.

Certifikační výbor KEZ o.p.s., jako vnitřní dozorový orgán společnosti, zůstal v roce 2008 personálně stabilizovaný. Současné obsazení je následující:

Předseda:

Ing. Josef Svoboda (ÚKZÚZ Brno)

Členové:

Ing. Vladimír Voršilka (SZPI Ústí nad Labem)
MVDr. Michal Vodrážka (KVS Pardubice)

Do působnosti certifikačního výboru jsou svěřeny následující činnosti:

- Certifikační výbor vytváří podmínky pro nestranný a účinný dohled nad dodržováním ustanovení zákona a nařízení s cílem zaručení spravedlivých podmínek hospodářské soutěže podnikatelů a pravosti označených bioproduktů a biopotravin.
- Dohlíží na činnost akreditovaného inspekčního a certifikačního orgánu KEZ, který je pověřenou osobou podle § 30 odst. 2 písm. a) zákona.
- Projednává a schvaluje návrhy KEZ ministerstvu na zahájení správního řízení ve věci uložení pokuty, zvláštního opatření, zrušení registrace.
- Projednává námitky, odvolání a stížnosti osob podnikajících v ekologickém zemědělství, podané k výsledkům inspekcí a hodnocení a k udělení osvědčení či jeho odepření a to nad úroveň ředitele KEZ.

V plném rozsahu akceptuje požadavky norem ČSN EN 45011, ČSN EN ISO/IEC 17020, kterými se inspekční a certifikační orgán KEZ řídí v rámci akreditačního systému ČR a EU.

2.3. Struktura organizace

Útvar ředitele

Zahrnuje ředitele, ekonomku, manažera jakosti, administrativní pracovníci. Řídí společnost, ekonomiku, účetnictví, systém jakosti, vnitřní kontrolu.

Certifikační orgán

Řízen vedoucím certifikačního orgánu, provádí činnosti spojené s certifikací a přípravou správního řízení MZe.

Inspekční orgán

Řízen vedoucím inspekčního orgánu, vykonává inspekční činnost.

3. Přehled činností

3.1. Inspekční činnost

Inspekční orgán provádí inspekci ekologických podnikatelů, tj. zemědělských výrobních jednotek, výrobců biopotravin, osob uvádějících bioprodukty a biopotraviny do oběhu, výrobců ostatního bioproduktu. Rovněž vystavuje inspekční certifikáty distributorům bioproduktů a biopotravin.

3.2. Certifikační činnost

Certifikační orgán v průběhu roku 2008 prováděl zejména certifikaci produktů a výrobků kontrolovaných klientů a to dle platné legislativy v ČR pro ekologické zemědělství a dle vlastních certifikačních programů. Další činností bylo zpracovávání auditů v LPIS a dat čísel hospodářství ekologických podnikatelů pro MZe, vyřizování výjimek a zpracovávání návrhů dovozních zmocnění a exportních certifikátů pro MZe.

4. Akreditace KEZ o.p.s.

4.1. Akreditace ČIA o.p.s.

KEZ je systematicky prověřována prostřednictvím pravidelných ročních prověrek ČIA o.p.s., národním akreditačním institutem. V listopadu a prosinci 2008 úspěšně proběhla dozorová prověrka pro certifikační a inspekční činnost, na kterých KEZ obhájila certifikáty pro tyto činnosti dle nařízení Rady (EHS) č. 2092/91, ale i funkčnost podle nařízení Rady (ES) č. 834/2007.

- Certifikát pro provádění certifikační činnosti dle zákona č. 242/2000 Sb., a nařízení Rady (ES) č. 834/2007 - číslo COV 3096

- Certifikát pro provádění inspekční činnosti dle zákona č. 242/2000 Sb., a nařízení Rady (ES) č. 834/2007- číslo IO 4019

Tímto jsou splněny požadavky legislativních předpisů ČR a EU na pověřenou osobu a společnost KEZ je způsobilá provádět inspekci a certifikaci podle požadavků zákona č. 242/2000 Sb., a nařízení Rady (ES) č. 834/2007.

4.2. Akreditace u EU

MZe přidělilo KEZ mezinárodní kód CZ-KEZ-01, který je zveřejněn na seznamu kontrolních organizací členských států EU v Úředním věstníku EU.

Kompetentním orgánem pro propouštění dovozu produktů ekologického zemědělství ze třetích zemí do oběhu podle nařízení Komise (ES) č. 1788/2001, čl. 2 odst. 5 je pověřeno Generální ředitelství cel, Budějovická 7, 140 96 Praha 4.

5. Systém jakosti

Systém jakosti v KEZ zahrnuje všechny činnosti a útvary KEZ a to v souladu s požadavky kriterií norem ČSN EN ISO/IEC 17020 (Všeobecná kriteria pro činnost různých typů orgánů provádějících inspekci), ČSN EN 45011 (Všeobecné požadavky na orgány provozující systémy certifikace výrobků).

Systém jakosti stabilizuje plnění předmětu podnikání KEZ, zejména ve vztahu k plnění legislativních požadavků ČR a EU, jakož i napomáhá zlepšování činností a vztahů s klienty a smluvními partnery.

Systém jakosti usnadňuje řízení dokumentace a záznamů o všech činnostech, vrcholovými dokumenty jsou příručky jakosti. V průběhu roku bylo prováděno přezkoumávání systému jakosti audity a supervizemi.

5.1. Přezkoumávání systému jakosti

Externí prověrky

- ČIA o.p.s. - dvě dozorové prověrky, jejich průběh dokumentují záznamy jednotlivých posuzovatelů a souhrnná zpráva vedoucí posuzovatelky. Ze závěru vyplývá, že KEZ splňuje požadavky norem pro certifikační a inspekční orgán.
- Kontrolní orgán - MZe ČR provedl 3 prověrky. Nebyly zjištěny neshody.
- Účetní audit - ukončen v měsíci dubnu se závěrem bez výhrad.
- Certifikační výbor KEZ o.p.s. - v měsíci říjnu posuzoval politiku nezávislosti a nestrannosti KEZ. Žádné neshody nebyly zjištěny.

Interní prověrky

Prověrky probíhaly podle plánu interních auditů, celkem jich bylo provedeno 18:

- Jedenáct interních auditů na plnění požadavků ČSN EN 45011 a ČSN EN ISO/IEC 17020.
- Pět witness auditů na činnost inspektorů přímo při inspekcích u ekologických podnikatelů/ žadatelů ve vztahu k plnění ČSN EN ISO/IEC 17020.
- Dvě vertikální prověrky inspekčního orgánu.

5.2. Opatření k nápravě a prevence

Z prověrek zjištěné odchylky byly zaznamenány a projednány na poradách inspekčního a certifikačního orgánu.

5.3. Politika a cíle jakosti KEZ o.p.s.

Politika a cíle jakosti KEZ jsou součástí příruček jakosti a jsou vyvěšeny na každém pracovišti. Cíle jakosti zahrnují zejména:

- přístup žadatelů a klientů ke službám KEZ, včetně zveřejňování,
- nezávislost a nestrannost poskytovaných služeb KEZ ,
- zabezpečování nediskriminační a důvěryhodné inspekce a certifikace,
- řešení stížností konstruktivně a v zájmu ochrany spotřebitele,
- trvalý soulad všech postupů s požadavky akreditačních organizací.

6. Pracovníci

Vzdělávání zaměstnanců v roce 2008 probíhalo především v rovině prohlubování poznatků z oblasti zemědělské prvovýroby.

6.1. Vzdelávání a jeho zhodnocení

Projekt vzdělávání inspektorů a zaměstnanců KEZ o.p.s.

V souladu se "Smlouvou o zabezpečení projektu vzdělávání zaměstnanců a inspektorů KEZ o.p.s. pro rok 2008" (dále jen Smlouva) bylo provedeno školení zaměstnanců a inspektorů KEZ o.p.s. v období duben až říjen 2008. Cílem školení bylo předat informace o nové legislativě vztahující se k ekologickému zemědělství, národní legislativě vztahující se zemědělství, o bezpečnosti biopotravin, welfare hospodářských zvířat a získání informací o změnách v AEO .

Do celého projektu vzdělávání zaměstnanců a inspektorů KEZ o.p.s. pro rok 2008 bylo zahrnuto 21 vzdělávacích akcí. Z tohoto počtu bylo do Smlouvy zařazeno osm následujících akcí:

1. Nařízení Rady 834/2007 vč. prováděcích předpisů: Školení provedl Ing. Martin Leibl, PhD. (MZe) a Mgr. Karolína Dyrťová (Bioinstitut, o.p.s.) Předmětem školení byla orientace v nařízení Rady (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů, změny oproti NR 2092/91, jednotný výklad ve spolupráci s MZe. Rovněž byli zaměstnanci seznámeni s prováděcími pravidly k NR 834/2007, která jsou stanovena v nařízení Komise (ES) č. 889/2008.
2. Ochrana rostlin v EZ (polní plodiny, trvalé kultury): Školení provedl Ing. Petr Ackermann, CSc. (SRS). Zaměstnanci byli seznámeni s povolenými přípravky na ochranu rostlin v ekologickém zemědělství, použitím při pěstování plodin na orné půdě, zeleniny a trvalých kultur se zaměřením na termín aplikace při výskytu škůdců.
3. Zajištění kvality biopotravin, kontaminace u biopotravin: Školení provedl Schmidt Otto (FIBL). Byla řešena problematika kontaminace reziduí v bioproduktech a biopotravinách. Jakým způsobem má postupovat kontrolní organizace při posuzování rizika výskytu reziduí. Odebírání vzorků, kritické body kontroly v EZ a zpracování ekologické produkce.
4. Aktualizace Zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech: Školení provedl Ing. Josef Svoboda (ÚKZÚZ). Zaměstnanci byli seznámeni s návrhem novelizace zákona ve vztahu k nitratové směrnici, skladování statkových hnojiv, požadavky na úložiště statkových hnojiv, termíny aplikace. Možnosti označování hnojiv, především statkových, při prodeji. Registrace prodejců hnojiv a jejich povinnosti.
5. Welfare zvířat: Školení provedl MVDr. Ivan Strauss (KVS Pardubice). Předmětem školení bylo zajištění welfaru hospodářských zvířat v chovech s ustájením a bez ustájení, zvláštnosti při chovu jednotlivých druhů hospodářských zvířat. Přeprava zvířat, úpravy a změny vzhledu zvířat. Zákon č. 409/2008 Sb. na ochranu zvířat proti týrání, který obsahuje úplné znění zákona č. 246/192 Sb. s pozdějšími změnami. Jak postupovat při hrubém porušení způsobu chovu, povinnost SVS, obecního úřadu.
6. Pěstování vinné révy v EZ: Školení provedl Doc. Ing. Miloš Michlovský, CSc. (Vinselekt Michlovský a.s.) Tento známý pěstitel vinné révy a výrobce vína v

ČR přítomné seznámil s agrotechnickými zásadami při pěstování vinné révy - příprava pozemků, vhodná odrůda pro ekologické pěstování, ošetřování (hnojení, stříhání apod.), choroby a škůdci, sběr. Následně se zaměřil na zpracování produkce.

7. Hospodaření v CHKO a NP: Školení provedl Mgr. Bohumil Fišer (AOPK ČR) a Ing. Zdena Koberová (SCHKO Železné hory). Přednášející vysvětlili přítomným zvláštnosti hospodaření v chráněných krajinných oblastech a národních parcích. Jakým způsobem by měl ekologický podnikatel spolupracovat s pracovníky CHKO a NP v oblasti hospodaření na loukách a pastvinách (sklizení, zatížení VDJ, obnova nebo přisévání TTP). Změny od roku 2009 do roku 2013.
8. AEO v rámci PRV 2009 – 2013: Školení provedl Ing. Petr Trávníček (akreditovaný poradce pro EZ). Protože se naši zaměstnanci, především inspektoři, často setkávají s dotazy od ekologických zemědělců i na dotační tituly v rámci agroenvironmentální, případně jaké jsou sankce za porušení AEO byli zaměstnanci seznámeni s touto problematikou. Dále Ing. Trávníček přítomné seznámil s připravovanými změnami pro období 2009 až 2013.

Celkové zhodnocení vzdělávání za rok 2008

Školení a výcvik pracovníků KEZ proběhl podle kvalifikačního a vzdělávacího plánu společnosti. Tento je každoročně zpracováván individuálně pro každého zaměstnance KEZ. Cílem je dosáhnout co nejvyšší způsobilosti k provádění svěřených pracovních činností. Tento požadavek vyplývá nejen z požadavků norem ČSN EN 45011, ČSN EN ISO/IEC 17020, ale rovněž ze snahy neustále posilovat důvěru spotřebitelů biopotravin v certifikační systém ekologického zemědělství zajišťovaný a garantovaný KEZ.

Cíl vzdělávání v roce 2008 byl naplněn a přispěl k rozšíření znalostí potřebných pro zaměstnance a inspektory kontrolní organizace KEZ.

V průběhu roku byl zájem ekologických zemědělců a dalších organizací o provádění lektorské činnosti pracovníky KEZ, což je dobrou vizitkou o odborné způsobilosti našich zaměstnanců. Celkem bylo proškoleny 804 osob, z toho 497 ekologických podnikatelů, vč. poradců pro ekologické zemědělství a 307 konvenčních zemědělců případně zájemců o ekologické zemědělství.

7. Mezinárodní a tuzemská spolupráce

Ze spolupracujících organizací je třeba zmínit zejména:

7.1. SGS Austria – Rakouská kontrolní organizace

Každoročně se spolupráce odvíjí při provádění inspekci v příhraničních oblastech Jižní Moravy a Jižních Čech a to u organizačních složek (rakouských subjektů), kdy byly při této inspekci buď přítomni i rakouští inspektoři nebo výsledky těchto inspekci byly vzájemně konzultovány.

7.2. PRO-BIO

V tuzemsku KEZ tradičně nejvíce spolupracuje s PRO-BIO svazem ekologických zemědělců. Jedná se především o seznámení ekologických podnikatelů se změnami v legislativě a vyhodnocení minulého inspekčního období v rámci školení prováděných RC tohoto svazu. Na základě smlouvy, u klientů určených svazem, naši inspektoři provádí kontrolu podle Směrnic PRO-BIO. Výsledky jsou předávány svazu, který si je sám vyhodnocuje. KEZ také finančně přispěla svazu na konání tradiční letní akademie v Lednici.

8. Výsledky činností

8.1. Plocha obhospodařovaná v ekologického zemědělství

Vývoj počtu ekofarek a výměry zemědělské půdy subjektů kontrolovaných KEZ

Rok	Počet ekofarek celkem	Výměra zemědělské půdy v EZ v ha	Procentický podíl ze zem. půdního fondu
1990	3	480	-
1991	132	17 507	0,41
1992	135	15 371	0,36
1993	141	15 667	0,37
1994	187	15 818	0,37
1995	181	14 982	0,35
1996	182	17 022	0,40
1997	211	20 239	0,47
1998	348	71 621	1,67
1999	473	110 756	2,58
2000	563	165 699	3,86
2001	654	217 869	5,09
2002	721	235 136	5,50
2003	810	254 995	5,97
2004	836	263 299	6,16
2005	829	254 982	5,98
2006	768	240 508	5,65
2007	854	252 718	5,94
2008	1054	271 847	6,40

Struktura půdního fondu subjektů kontrolovaných KEZ v ha

Plochy	Výměra celkem	z toho výměra v EZ	z toho výměra v PO
Orná půda bez zeleniny a bylin	22 160	15 258	6 902
Zelenina a byliny na orné půdě	398	361	37
TTP	228 291	194 699	33 592
Ovocné sady	1 192	790	402
Vinice	17	13	4
Ostatní plochy	19 789	19 296	493
Celkem	271 847	230 417	41 430

8.2. Počet subjektů zařazených v EZ k 31.12.2008

Podnikatelské subjekty podle předmětu činnosti	Počet
Ekologičtí zemědělci (včetně zemědělců v PO)	1054
Výrobci biopotravin (včetně vlastní distribuční činnosti)	214
Dovozci biopotravin ze třetích zemí	16
Smluvní zpracovatelé (subdodavatelé)	0
Výrobci krmiv a osiv	15
Osoby skladující a uvádějící biopotraviny na trh	78
Včelaři	2
Celkem činností	1379

Počet včelařů v EZ za rok 2008

Včelař	IČ	Adresa sídla včelaře	Bez půdy (ANO/NE)	Počet včelstev
Jiří Beránek	49568469	Stránské 32, 793 51 Břidličná	NE	6
Dr. Ing. Jan Pintíř, Ph.D.	72219904	Nedaničky 24, 340 12 Švihov	ANO	358
Mgr. Zbyněk Marjanko	49105248	Podsedice 27, 411 15 Třebívlice	ANO	25

V průběhu roku 2008 se do systému ekologického hospodaření přihlásilo 231 nových farem. Dále podnikatel Vít Polívka nepožádal MZe o registraci, ačkoliv má s KEZ uzavřenou smlouvu o kontrole a certifikaci.

V roce 2008 byl ukončen smluvní vztah 8 ekofarmám (na vlastní žádost a/nebo výpovědí smlouvy ze strany KEZ a/nebo rozhodnutím MZe). Třináct farem ukončilo činnost z důvodu převodu na jinou osobu. K 1.1.2008 přešlo k jiné kontrolní organizaci 10 ekofarem.

Do seznamu osob skladujících a/nebo uvádějících bioprodukty/biopotraviny na trh nejsou započítáni maloobchodníci.

8.3. Registrace výrobců a distributorů

Nově se do kontrolního a certifikačního systému přihlásilo 67 provozoven výrobců biopotravin a 23 osob uvádějících bioprodukty a biopotraviny do oběhu. Dále výrobce Zdeněk Šmajstrla a distributor Tchibo Coffee Service Czech Republic spol. s r.o. nepožádali MZe o registraci, ačkoliv mají s KEZ uzavřenou smlouvu o kontrolní činnosti a absolvovali vstupní kontrolu.

V průběhu roku 2008 vypovědělo KEZ smlouvu o kontrolní činnosti celkem 25 provozoven výrobců biopotravin. Z toho 20 z důvodu ukončení činnosti, 2 výrobci přešli k jiné kontrolní organizaci a 3 výrobci převedli svou firmu na jinou právnickou nebo fyzickou osobu. Dále svou činnost zrušili 3 distributoři bioproduktů nebo biopotravin a to z důvodu ukončení činnosti.

8.4. Inspekce a certifikace bioproduktů a biopotravin

8.4.1. Inspekční činnost

Plán inspekci ekofarem v roce 2008 byl sestaven tak, aby byly veškeré řádné ohlášené inspekce provedeny do sklizně u jednotek s ornou půdou a s trvalými kulturami a s TTP do 31.10. Dalším kritériem při sestavování plánu byla snaha, aby v jednom týdnu bylo co nejvíce inspekci v daném regionu a došlo tak k úspoře cestovních nákladů. V roce 2008 bylo realizováno celkem 1096 inspekci u zemědělských podnikatelů (včetně dvou samostatně registrovaných včelařů). Od měsíce dubna se prováděly řádné inspekce nejdříve na ekofarmách s TTP a od května také v jednotkách s ornou půdou a trvalými kulturami.

Dále bylo realizováno 417 inspekčních návštěv u výrobců biopotravin, osob uvádějících bioprodukty a biopotravinu do oběhu, dovozců bioproduktů a biopotravin, výrobců ostatního bioproduktu.

8.4.2. Certifikační činnost

A. Bioprodukty, krmiva, osiva:

V průběhu roku 2008 bylo vystaveno celkem 780 osvědčení o původu bioproduktu podle zákona a nařízení (dle oblasti kontrolní činnosti A). Dále bylo dle nařízení vydáno 7 certifikátů na krmiva (dle oblasti kontrolní činnosti E) a 19 certifikátů na osiva (dle oblasti kontrolní činnosti B).

Odepření vydání osvědčení o původu bioproduktu

Certifikační orgán v období od 1.1.2008 do 31.12.2008 vystavil 5 odepření vydání osvědčení o původu bioproduktu podle § 22 odst. 2 zákona.

B. Biopotravinu:

Certifikační orgán vydal v roce 2008 celkem 312 osvědčení o původu biopotravinu podle zákona a nařízení (dle oblasti kontrolní činnosti B a C).

Odepření vydání osvědčení o původu biopotravinu

Certifikační orgán v období od 1.1. do 31.12.2008 vystavil 1 odepření vydání osvědčení o původu biopotravinu podle § 22 odst. 2 zákona.

8.5. Sledování klamavého značení produktů a potravin

Certifikační orgán v průběhu roku 2008 spolupracoval jak s Ministerstvem zemědělství ČR, tak s organizací Sdružení obrany Spotřebitelů (SOS) na řešení případů klamavě značených potravin.

8.6. Řízení výjimek

V průběhu roku 2008 KEZ pokračovala v administraci žádostí o udělení výjimek podle nařízení. Počet platných výjimek k 31.12.2008 činil 439. Nejčastěji žádanou výjimkou bylo povolení provádět vyjmenované úpravy zvířat.

8.7. Námitky, odvolání a stížnosti

Podobně jako v roce 2007 nebyla ani v průběhu roku 2008 na KEZ doručena žádná námitka, odvolání ani stížnost. K této skutečnosti zcela jistě přispěla snaha o individuální přístup ke klientům, snaha o vzájemnou dohodu a pochopení a nepochybně též stále zlepšující se informovanost klientů o systému ekologického zemědělství.

8.8. Podněty KEZ o.p.s. k zahájení správního řízení MZe

Certifikační orgán podal v roce 2008 na MZe 5 návrhů na zahájení správního řízení v souladu s § 33 a § 34 zákona.

8.9. Odběry vzorků a vyhodnocování analýz

Přehled o počtu a výsledcích odebraných vzorků

Důvod odběru	Počet vzorků	Druh rozboru	Provádějící laboratoř	Počet porušení zákona
Namátkový odběr bioproduktů – rezidua	4	Metody GC/MS, GC/ECD, GC/NPD a LC/MS-MS	VŠCHT Praha	2
Namátkové odběry na přítomnost GMO v bioproduktech a biopotravinách	-	Metoda PCR vzorky krmné směsi	SVÚ Jihlava	-
Celkem vzorků	4	Prokázaná porušení zákona celkem		2

Spolupráce se smluvními laboratořemi

I v letošním roce trvá spolupráce se SZPI Brno ve věci vzájemného poskytování výsledků rozborů biopotravin a bioproduktů. V roce 2008 bylo u našich klientů ze strany SZPI odebráno 17 vzorků, z toho tři vzorky vykazovaly pozitivní nález nepovolených látek.

9. Vývoz a dovoz bioproduktů a biopotravin

9.1. Vývoz

V souvislosti se vstupem České republiky do EU skončila od 1.5.2004 povinnost podnikatelů při vývozu do EU podávat Žádost o vydání vývozního osvědčení pro vývoz bioproduktů a biopotravin podle § 26 odst. 4 zákona č. 242/2000 Sb. Jedná se o tzv. volný pohyb ve Společenství. Do zemí, které nejsou členskými státy EU (třetí země) povinnost žádat o vydání vývozního osvědčení není legislativně nijak ošetřena.

Za rok 2008 bylo vystaveno celkem 49 osvědčení pro vývoz bioproduktů a biopotravin do třetích zemí. Veškeré uskutečněné vývozy bioproduktů a biopotravin mimo EU byly do Turecka. Jednalo se pouze o kojeneckou výživu a to společností NUTRICIA DEVA a.s. v celkovém množství 371,4 tun.

9.2. Dovoz

Dovoz z EU nelze považovat za import jako takový, neboť platí volný pohyb ve společenství. Přesto řada klientů využívá možnosti recertifikace i v rámci Evropského společenství.

Dovozní zmocnění

V případě dovozu produkce, s odkazem na ekologický způsob výroby, ze zemí, které nejsou členskými státy EU (Japonsko, Čína, Kanada atd.), je nezbytné požádat MZe ČR o vystavení tzv. Dovozního zmocnění. Tato povinnost vyplývá z čl. 11 odst. 6 nařízení Rady 2092/91.

V roce 2008 bylo vystaveno MZe ČR, na základě podkladů KEZ, **56** Dovozních zmocnění z 9 zemí mimo EU. Jedná se o dovozy z Číny (18), Japonska (18), Kanady (6), Turecka (5), Egypta (3), Chorvatska (2), Jihoafrické republiky (2), Filipín (1) a USA (1). Přehled vydaných Dovozních zmocnění podle čl. 11 odst. 6 nařízení Rady 2092/91 je, dle zemí původu a množství, uveden **v příloze č. 14**. Seznam dovozců bioproduktů a biopotravin ze třetích zemí je v **příloze č. 3**.

10. Další certifikační programy

Program osvědčování výrobků a produktů pro EZ „KEZ doporučuje pro použití v EZ“

Za výrobky certifikovatelné v programu KEZ doporučuje pro použití v EZ se považují výrobky vhodné pro použití v ekologickém zemědělství, které neobsahují složku zemědělského původu s výjimkou statkových hnojiv pocházejících z ekologického zemědělství a krmiv zpravidla do 5% zemědělské složky (od 1.1.2008 musí tato složka pocházet z podniků ekologických nebo v přechodném období). Během roku 2008 došlo k nárůstu výrobců v programu KEZ doporučuje pro EZ na 13.

Program „Certifikace kosmetických prostředků“

Certifikační program je určen pro kosmetiku, která splňuje požadavky Standardů pro certifikaci kosmetických prostředků. Výstupem je možnost používání ochranných známek KEZ (CPK CERTIFIKOVANÁ PŘÍRODNÍ KOSMETIKA a CPK bio). V průběhu roku 2008 bylo certifikováno v programu „Certifikace kosmetických prostředků“ **7 výrobců**.

Program „Certifikace veřejných stravovacích zařízení“

Nově vzniklý program je určen pro stravovací zařízení, která nabízejí jídla vyrobená z biosurovin (bioproduktů/biopotravin). Výstupem je možnost používání ochranné známky KEZ (BIO).

Program „Inspekce podle Směrnice PRO-BIO“

Tento program byl zaveden již v roce 2004 na základě smlouvy mezi KEZ a PRO-BIO svazem ekologických zemědělců. Celkem bylo provedeno 9 inspekčních návštěv.

11. Přehled o hospodaření v roce 2008

Způsob účetního sledování

Hospodaření společnosti v roce 2008 je vykazováno za dva druhy činností (viz. výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2008):

- **hlavní** - činnosti související s kontrolou a certifikací subjektů v systému ekologického zemědělství
- **správní** – činnosti spojené s provozem a správou společnosti (režie)

Doplňkové činnosti společnost nevykazuje.

Výsledek hospodaření

Hospodaření KEZ o.p.s. bylo k 31. 12. 2008 uzavřeno s kladným hospodářským výsledkem. Tento výsledek hospodaření bude dle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, převeden v celé výši ve prospěch rezervního fondu. Rezervní fond smí společnost využít ke krytí případné ztráty v následujících účetních obdobích.

Roční účetní závěrka byla ověřena auditorem Doc. Ing. Antonínem Valderem, CSc.

Přehled o rozsahu výnosů v členění podle zdrojů:

Výnosová struktura během let 2007 a 2008 je velmi podobná. Nejvýznamnější podíl stabilně zaujímají výnosy z inspekční a certifikační činnosti (84 %), mírně klesly tržby za kontrolní činnosti pro SZIF (meziroční pokles o 3 %). Služby pro Ministerstvo zemědělství jsou v porovnání s roky 2007 a 2008 stejné.

Položka ostatní tržby zahrnuje výnosy plynoucí ze služeb na základě uzavřených smluv, zejména tržby za lektorskou a vzdělávací činnost a za výzkumnou činnost pro VÚRV a VÚZE. Tyto výnosy na celkových tržbách meziročně klesly o 2 %.

Hospodaření s fondy organizace

Organizace tvoří od počátku své existence rezervní fond. Tento fond je navyšován o dosažené zisky v jednotlivých účetních obdobích. Prostředky z tohoto fondu nebyly v roce 2008 čerpány. Zisk za rok 2008 po zdanění bude rovněž převeden do tohoto fondu dle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech v platném znění.

Stav majetku a závazků KEZ o.p.s.

V roce 2008 činily výdaje na pořízení dlouhodobého drobného hmotného a nehmotného majetku celkem 130 tisíc Kč. Z této hodnoty byla většina finančních prostředků investována do dlouhodobého majetku hmotné povahy.

Závazky společnosti v hodnotě 943 tis. Kč byly pouze krátkodobého charakteru. Společnost nevyužívala během roku 2008 žádný úvěr ani půjčku.

Členění nákladů na jednotlivé druhy činnosti

Struktura nákladových položek podle druhu činnosti zůstává meziročně téměř neměnná. Nejvyšší nákladovou položku tvoří shodně jako v minulých letech mzdové náklady, druhou nejvyšší nákladovou položkou bylo zákonné sociální pojištění. Třetí nejvyšší nákladovou položkou byly ostatní služby. Celkové náklady oproti roku 2007 vzrostly především meziročním zvýšením položky cestovné zaměstnanců o jednu třetinu.

Aktivity v oblasti výzkumu a vývoje

Společnost se v uplynulém roce podílela na dvou výzkumných projektech. Pro VÚRV se jednalo se o šetření u vybraných ekologických podnikatelů pro účely hodnocení akčního programu požadavků směrnice Rady 91/676/EEC, o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů (nitratová směrnice). Statistická šetření u ekologických podnikatelů byla prováděna pro VUZE.

Aktivity v oblasti ochrany životního prostředí a pracovněprávních vztazích

Ochrana životního prostředí je součástí činnosti KEZ o.p.s. a prostupuje všechny aktivity, pro které byla založena, tj. zejména dohled nad dodržováním zákona č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství.

V oblasti pracovněprávních vztahů nedošlo v roce 2008 k výrazným změnám. Počet zaměstnanců se prakticky nezměnil (k 31. 12. 2007 bylo v trvalém pracovním poměru zaměstnáno 17 pracovníků, z toho 5 na rodičovské dovolené, k 31. 12. 2008 bylo v pracovním poměru 16 pracovníků, z toho 4 na rodičovské dovolené). V současné době je činnost KEZ o.p.s. spravována pouze 12 aktivními pracovníky v TPP a jedním externistou na úvazek 4 dny v měsíci.

Existence organizační složky v zahraničí

Společnost KEZ o.p.s. nemá v zahraničí žádnou organizační složku.

Předpokládaný vývoj činnosti účetní jednotky

Uplynulý rok je jasným důkazem zvyšování zájmu veřejnosti o ekologické zemědělství a KEZ o.p.s. tuto skutečnost zaznamenala nejen ve formě nárůstu poptávky po kontrolní činnosti v rámci systému EZ. Předpokládá se, že vzrůstající tendence bude pokračovat i v roce 2009.

Změny ve složení řídicích orgánů společnosti

Novými členy správní rady se stal Ing. František Chlad a František Winter. V dozorčí radě došlo ke změně příjmení u Ing. Renaty Osladilové na Baslerová.

Významné skutečnosti, které nastaly po rozvahovém dni a jsou významné pro naplnění účelu výroční zprávy

Mezi datem účetní závěrky a datem, ke kterému jsou výkazy schváleny k předání mimo účetní jednotku nedošlo k žádným událostem, které představují neobvyklé změny ve stavu aktiv a závazků oproti stavu k datu rozvahy a jejichž neuvedení ve výroční zprávě by mohlo ovlivnit možnosti uživatelů rozvahy a výkazu zisku a ztráty, analyzovat výkazy a provádět na jejich základě hodnocení a příslušná rozhodnutí.

12. Závěr a doporučení

V roce 2008 došlo v ČR k výraznému navýšení počtu ekologických podnikatelů a podíl ekologickým způsobem obhospodařované půdy se zvýšil nad 8% z celkového půdního fondu České republiky. Odrazem vyššího zájmu o biopotraviny je rovněž zvyšující se počet výrobců a distributorů biopotravin (celkový obrát za rok 2008 činil 1,8 miliard Kč, což představuje nárůst oproti roku 2007 o 40%).

Přes tato pozitiva mnozí ekologičtí zemědělci stále neumí svou výrobní činnost přizpůsobit požadavkům trhu (na trhu v současné době chybí např. syrové kravské bio mléko, bio vepřové maso, bio drůbeží maso, čerstvá i uskladnitelná bio zelenina vyprodukovaná v ČR jako např. hlávkový salát, kořenová zelenina, cibule, česnek, kedlubny, paprika, rajčata) a tak se i nadále navyšuje dovoz biopotravin do ČR, který již činí více než 60% z množství nakoupených biopotravin. Výroba biopotravin se v ČR sice zvyšuje ale podobně jako ekologičtí zemědělci neumí čeští zpracovatelé aktuálně reagovat na potřeby trhu. Na druhé straně je v současné době dostatek zpracovatelů bio masa, ale jejich kapacita není využita především z důvodu malého zájmu spotřebitelů o bio hovězí maso. Porážky si neumí zajistit odbyt této komodity, což v současné době vede některé farmáře k vlastnímu zpracování masa a jeho následném odbytu.

KEZ se snaží přispívat k rozvoji ekologického zemědělství předáváním potřebných informací široké veřejnosti na svých webových stránkách, dále formou přednášek a seminářů, odborných článků v tisku i individuálních konzultací osobám podnikajícím v ekologickém zemědělství a/nebo zájemcům o toto podnikání.

Naše společnost se chce i nadále aktivně podílet na tvorbě ekologického zemědělství v České republice.

13. Příloha

CERTIFIKAČNÍ SCHÉMA

Toto certifikační schéma je zpracováno v souladu s ISO/IEC pokyn 67, schéma 4.

Výběr (vzorkování)

Charakteristiky a požadavky, které mají být posouzeny jsou popsány v prováděcím pokynu PP-14 „Inspekce“ a metodických pokynech k němu MP-12, MP13, dále v prováděcím pokynu PP-05 „KEZ doporučuje pro použití v EZ“. Tyto postupy zpracovávají platnou legislativu pro ekologickou produkci a označování ekologických produktů (nařízení Rady (ES) č. 834/2007 a nařízení Komise (ES) č. 889/2008 a zákon č. 242/2000 Sb. v platném znění).

Stanovení

Zahrnuje posouzení dodané dokumentace a inspekci (ISO/IEC 17020) na místě, kterou provádí pověřený inspektor Inspekčního orgánu KEZ.

Hodnocení (přezkoumání)

Provede asistent Certifikačního orgánu KEZ na základě dodané inspekční zprávy a dalších informací, které získal z jiných zdrojů. O přezkoumání vydá „Zprávu o hodnocení“, která obsahuje výsledek hodnocení, nápravná opatření stanovená žadatelem, zjištěná rizika a závěrečné ustanovení.

Rozhodnutí o certifikaci

Vydá pracovník Certifikačního orgánu KEZ, který se nepodílel na žádné fázi procesu hodnocení zakázky, o které rozhoduje. Certifikát se vydává do dobu 12 – 15 měsíců. Certifikát opravňuje a zavazuje držitele certifikátu používat značky shody uvedené v platné legislativě.

Licencování (potvrzování)

Při jakémkoli zjištění porušení ustanovení nařízení (ES) č. 834/2007 a nařízení (ES) 889/2008 nebo zákona č.242/2000 Sb. pozbývá certifikát platnost a podnikatel je povinen odstranit značky shody z ekologických produktů.

Dozor

Každoročně dochází k posuzování produkčního procesu ve vztahu k podmínkám ekologické produkce a označování ekologických produktů.

Případná mimořádná dozorová činnost vplývá z námitek, odvolání a stížností, podnětů MZe, Certifikačního výboru nebo požadavků změn. V případě pochybností jsou odebírány vzorky jak na otevřeném trhu, tak při inspekcích u podnikatele v ekologickém zemědělství. Akreditované laboratoře, se kterými má KEZ o.p.s. smlouvu, provedou požadované chemické analýzy. Výsledky porovná Certifikační orgán KEZ s platnými požadavky na obsah sledovaných látek.